

Pogodbeno znižanje stroškov za energijo (contracting)

Pojem "pogodbenega znižanja stroškov za energijo" je pristop, pri katerem izvajalec zagotavlja energetske storitve po naročilu porabnika energije ob hkratnem povečanju učinkovitosti oskrbe z energijo in njene rabe. Cilj izvajalca storitev ni dobava električne energije ali določene vrste goriva, temveč zagotavljanje primernih delovnih in bivalnih pogojev npr. ustrezne osvetljenosti, primerne temperature prostora in podobno. Investirana sredstva povrne izvajalcu naročnik storitve s periodičnim plačilom pogodbene cene. Omenjena plačila so lahko plačilo izvajalcu za dobavljeno koristno energijo ali pa njegov delež v privarčevanih stroških za energijo.

Obseg storitev izvajalca se deli na osnovne in dodatne storitve. V vsakem primeru izvajalec prevzame naloge načrtovanja, financiranja in izvajanja energetske storitve, v njihovo izvedbo pa vključi svoje strokovnjake, po potrebi pa tudi podizvajalce. Med storitve izvajalca spadajo praviloma tudi obratovanje oziroma upravljanje vgrajenih naprav, vključno z njihovim oskrbovanjem in vzdrževanjem, pa tudi odpravljanje napak.

Osnovni vrsti pogodbenega znižanja stroškov za energijo sta:

- **pogodbeno zagotavljanje oskrbe z energijo** (Energy Supply Contracting, Energy Delivery Contracting - EDC)
- **pogodbeno zagotavljanje prihranka energije** (Energy Performance Contracting - EPC).

Naročnik se lahko odloči za mešanico obeh postopkov, npr. pogodbeno zagotavljanje oskrbe z energijo vključno z izvedbo sistema za regulacijo temperature v posameznih prostorih iz sklopa pogodbenega zagotavljanje prihranka energije.

Projekte ponavadi izvajajo podjetja za energetske storitve, ki porabnikom končne energije, poleg tega, da dobavljajo in vgrajujejo energijsko učinkovito opremo, ki je najugodnejša s stališča investicijskih in obratovalnih stroškov, posodablajo obstoječe energetske sisteme, skrbijo za njihovo obratovanje in vzdrževanje ter naročnika oskrbujejo z energijo, dodatno zagotavljajo še financiranje naložbe in velikost doseženih prihrankov ali dobavo ustrezne količine dogovorjene vrste energije. Izvajalec pri tem prevzame vse potrebne komunikacijske, organizacijske, tehnične, pravne in ponavadi tudi finančne naloge ter naročniku tako zagotavlja celosten sklop energetskih storitev, za njegovo uspešno izvajanje pa mora razpolagati z dobrim tehničnim znanjem in ustreznim dostopom do denarnih sredstev. Podjetja za energetske storitve so lahko obenem tudi dobavitelji goriva, daljinske toplote ali električne energije.

Pogodbeno znižanje stroškov za energijo ni samo način financiranja, je pogodbeni model, ki poleg načrtovanja in vgradnje novih naprav zajema tudi financiranje, vodenje in nadzor obratovanja, servisiranje in vzdrževanje, odpravo motenj, pa tudi motiviranje porabnikov energije. Njegova osnova je bolj ali manj obsežna pogodba, ki je za dogovorjeni čas sklenjena med lastnikom stavbe, naročnikom, in zasebnim podjetjem za energetske storitve, izvajalcem.

Izvedba projekta pogodbenega znižanja stroškov za energijo prinaša naročniku številne koristi:

- zmanjšanje emisij CO₂, porabe in letnih stroškov za energijo,
- vgradnjo sodobnejših, zanesljivejših in energijsko učinkovitejših sistemov brez lastnih vlaganj,
- zmanjšanje stroškov vzdrževanja,
- povečanje vrednosti stavb zaradi vgradnje sodobnih energetskega sistemov,
- izboljšanje delovnih in bivalnih pogojev v stavbah in podobno.

Primerjava osnovnih vrst pogodbenega znižanja stroškov za energijo

	<i>Pogodbeno zagotavljanje oskrbe z energijo</i>	<i>Pogodbeno zagotavljanje prihranka energije</i>
Področje uporabe	Naložbe v nove, nadomestne in/ali dodatne naprave za oskrbo z energijo.	Naložbe v ukrepe učinkovite rabe energije na celotnem področju oskrbe z energijo in njene rabe.
Obseg storitev	Načrtovanje, financiranje, vgradnja in obratovanje naprav za dobavo energije.	Načrtovanje, financiranje, izvedba in nadzor ukrepov učinkovite rabe energije.
Način povračila naložbe	Plačilo za dobavo energije (toplota, električna energija, hlad ...).	Plačilo izvajalcu v obliki deleža pri doseženem zmanjšanju stroškov za energijo in obratovalnih stroškov.
Prednosti	Tržne prednosti izvajalca pomenijo za naročnika ugodnejše dobavne pogoje energije, zaradi vgradnje nove opreme pa se poveča tudi energijska učinkovitost.	Strokovno znanje izvajalca omogoča doseganje velikega in zagotovljenega zmanjšanja stroškov za energijo v času trajanja projekta, ob ugodni spodbudi pa pogosto tudi doseganje dodatnega prihranka.
Pogodbena načela	<ul style="list-style-type: none"> • Predmet pogodbe je oskrba s toploto, električno energijo in/ali hladom, • porazdelitev tveganj, • doba trajanja pogodbe, • določitev potreb po oskrbi z energijo, • določitev meja pristojnosti pogodbenikov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Predmet pogodbe je zagotovljeno zmanjšanje stroškov za energijo in obratovalnih stroškov, • porazdelitev tveganj, • doba trajanja pogodbe, • delitev doseženih prihrankov, • določitev osnove stroškov za energijo.

Vir: Priročnik za vodenje projektov pogodbenega znižanja stroškov za energijo, Institut Jožef Stefan, Center za energetska učinkovitost, marec 2004.

Dodatne informacije na <http://slovenia.clearcontract.net/>.